

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO ĮSTATYMO NR. I-1489 38 STRAIPSNIO
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-4094**

2018 m.

d. Nr.

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2018 m. balandžio 11 d. sprendimo Nr. SV-S-658 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 1 punktą, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a :

Pritarti Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo Nr. I-1489 38 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4094 (toliau – Įstatymo projektas) tikslui – užtikrinti lietuvių kalbos mokėjimą pagal švietimo ir mokslo ministro patvirtintas programas atsižvelgiant į nevienodas lietuvių gimtosios kalbos ir valstybinės lietuvių kalbos vartojimo ir mokymosi sąlygas – tačiau pasiūlyti Lietuvos Respublikos Seimui Įstatymo projekto nesvarstyti dėl toliau nurodytų priežasčių:

1. Įgyvendinant Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo (2011 m. kovo 17 d. įstatymo Nr. XI-1281 redakcija) 38 straipsnio 4 dalies nuostatą, kad mokymosi pasiekimų patikrinimai organizuojami vienodi visų mokomųjų kalbų mokyklų mokiniams, nuo 2011 m. rugsėjo 1 d. visose Lietuvos mokyklose (ir mokyklose tautinių mažumų mokomąja kalba, ir mokyklose lietuvių mokomąja kalba) buvo pradėta įgyvendinti Lietuvių kalbos ir literatūros vidurinio ugdymo bendroji programa (Vidurinio ugdymo bendrųjų programų, patvirtintų Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. vasario 21 d. įsakymu Nr. V-269 „Dėl Vidurinio ugdymo bendrųjų programų patvirtinimo“, 2 priedas). Lietuvių kalbos ir literatūros vidurinio ugdymo bendrojoje programoje numatytiems tikslams pasiekti mokyklose tautinės mažumos kalba buvo padidintas pamokų skaičius (1,5 pamokomis per savaitę daugiau nei mokyklose lietuvių mokomąja kalba), įvestas papildomas kalbos vartojimo, rašybos ir skyrybos įtvirtinimo modulis, buvo parengta elektroninė chrestomatija, mokykloms tautinės mažumos kalba skirtos lėšos lietuvių kalbos mokymo priemonėms įsigyti, mokyklos aprūpintos „Dabartinės lietuvių kalbos žodynais“.

Nuo 2013 metų lietuvių kalbos ir literatūros brandos egzaminas visose Lietuvos mokyklose vykdomas pagal vieną Lietuvių kalbos ir literatūros brandos egzamino programą, patvirtintą Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 1 d. įsakymu Nr. V-1197 „Dėl brandos egzaminų ir įskaitų programų patvirtinimo“ (toliau – Lietuvių kalbos ir literatūros brandos egzamino programa). Lietuvių kalbos ir literatūros brandos egzamino programos 27 punkte numatyta, kad kalbos taisyklingumo ir kalbinės raiškos normų aprašas kandidatų iš mokyklų lietuvių mokomąja kalba ir tautinės mažumos mokomąja kalba darbams vertinti pereinamuoju laikotarpiu yra nustatomas pagal Nacionalinio egzaminų centro tyrimų duomenis ir skelbiamas svetainėje www.nec.lt atitinkamai iki 2012 m., 2013 m., 2014 m., 2015 m., 2016 m., 2017 m., 2018 m., 2019 m. lapkričio 15 d. Taigi, iki 2020 metų atsižvelgiant į skirtingas mokinių iš mokyklų lietuvių mokomąja kalba ir tautinės mažumos mokomąja kalba mokymosi sąlygas pritaikomas lietuvių kalbos ir literatūros brandos egzamino vertinimas.

Pažymėtina, kad priemonės, stiprinančios lietuvių kalbos mokymą mokyklose tautinės mažumos kalba, vykdomos visose ugdymo pakopose: priešmokykliniame ugdyme, vykdomame tautinės mažumos kalba, ugdymui lietuvių kalba skiriama 4 valandos per savaitę; pradiniam ugdymui padidintas lietuvių kalbos ir literatūros pamokų skaičius – nuo 2011 metų skiriamos 4 savaitinės pamokos (anksčiau buvo skiriamos 3 pamokos) kiekvienoje klasėje, nuo 2017 metų – buvo pridėta dar po 1 pamoką 2–4 klasėse; sulyginamas skiriamų pamokų skaičius lietuvių kalbai ir literatūrai mokytis pagrindiniame ugdyme – skiriama po 5 pamokas mokyklose tautinės mažumos kalba kaip ir mokyklose lietuvių kalba; visoms Lietuvos mokykloms bendra Lietuvių kalbos ir literatūros

pagrindinio ugdymo bendroji programa pradėta įgyvendinti nuo 2016 m. rugsėjo 1 d., o Lietuvių kalbos pradinio ugdymo bendroji programa – nuo 2017 m. rugsėjo 1 d. (Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2016 m. sausio 25 d. įsakymas Nr. V-46 „Dėl švietimo ir mokslo ministro 2008 m. rugpjūčio 26 d. įsakymo Nr. ĮSAK-2433 „Dėl Pradinio ir Pagrindinio ugdymo bendrųjų programų patvirtinimo“ pakeitimo“); parengtos mokymo priemonės, padedančios mokytis lietuvių kalbos (dviejų dalių (1–2 kl. ir 3–4 kl.) mokymo priemonė „Kalba mane augina“ (2012 m.), skirta mokinių iš dvikalbės ir daugiakalbės aplinkos lietuvių kalbos ugdymui tiek klasėje, tiek namuose, lietuvių kalbos elementorius „Mano abėcėlė“ (1, 2 dalys, 2017 m.), skirtas pirmos klasės mokiniams, besimokantiems mokyklose tautinės mažumos kalba, 2018 metais rengiami skaitiniai „Upelis“ (1–2 ir 3–4 klasei), metodinė priemonė tautinių mažumų mokykloms „Į visus dalykus integruoti lietuvių kalbos praktiniai pavyzdžiai / užduotys pradinių klasių mokytojams“).

Švietimo ir mokslo ministerija ir toliau numato vykdyti priemones, stiprinančias lietuvių kalbos mokymą mokyklose tautinės mažumos kalba. Įgyvendinant Valstybinės kalbos politikos 2018–2022 metų gaires, patvirtintas Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. birželio 27 d. nutarimu Nr. XIII-1318, planuojama stiprinti lietuvių kalbos mokymą ikimokykliniame ir priešmokykliniame ugdyme.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad Įstatymo projekto aiškinamajame rašte numatytam tikslui – užtikrinti lietuvių kalbos mokėjimą pagal švietimo ir mokslo ministro patvirtintas programas atsižvelgiant į nevienodas lietuvių gimtosios kalbos ir valstybinės lietuvių kalbos vartojimo ir mokymosi sąlygas – pasiekti pakanka esančio teisinio reguliavimo ir Įstatymo projektu siūlomas pakeitimas nėra tikslingas.

2. Pažymėtina ir kaimyninių šalių patirtis valstybinės kalbos mokymo srityje. Lenkijos Respublikoje visi mokiniai mokosi pagal vienodą lenkų kalbos programą ir laiko vienodą egzaminą, nepriklausomai nuo mokyklos mokomosios kalbos. Latvijos Respublikoje 2018 metais paskelbti Švietimo įstatymo ir Bendrojo ugdymo įstatymo pakeitimai, numatantys per kelerius metus pereiti prie bendrojo vidurinio ugdymo tik valstybine kalba.

Ministras Pirmininkas

Švietimo ir mokslo ministras